

Οι Αθηναίοι είχαν πάθει συμφορά στο Δήλιο και λίγο αργότερα στην Αμφίπολη και είχαν χάσει την αυτοπεποίθηση που είχαν άλλοτε, όταν αρνήθηκαν να κάνουν ειρήνη θεωρώντας ότι οι επιτυχίες τους τους εξασφάλιζαν την υπεροχή.

Είχαν και το φόβο μήπως οι συμφορές τους ενθαρρύνουν τους συμμάχους και πολλαπλασιαστούν οι αποστάσεις τους και μετανοούσαν που δεν είχαν κάνει ειρήνη μετά την επιτυχία της Πύλου, όταν οι περιστάσεις ήταν τόσο ευνοϊκές. Οι Σπαρτιάτες έβλεπαν ότι ο πόλεμος είχε πάρει μια εξέλιξη διαφορετική από εκείνη που είχαν προβλέψει, γιατί είχαν νομίσει ότι, ερημώνοντας τη γη των Αθηναίων, θα κατόρθωναν, μέσα σε λίγα χρόνια, να καταστρέψουν τη δύναμή τους. Στη Σφακτηρία είχαν πάθει μεγάλη συμφορά που δεν είχε προηγούμενο στην ιστορία της Σπάρτης, η χώρα τους καταστρεφόταν από τις επιδρομές του εχθρού που είχε ορμητήρια την Πύλο και τα Κύθηρα, οι είλωτες αυτομολούσαν και ήταν φόβος μήπως επαναστατήσουν εκείνοι που έμεναν στη χώρα, βέβαιοι ότι θα τους βοηθήσουν οι άλλοι απ' έξω. Κατά σύμπτωση έληγαν και οι τριαντάχρονες σπονδές με τους Αργείους, οι οποίοι δεν ήθελαν να τις ανανεώσουν αν δεν τους έδιναν πίσω την περιοχή της Κυνουρίας. Οι Λακεδαιμόνιοι θεωρούσαν ότι τους ήταν αδύνατο ν' αντιμετωπίσουν και τους Αργείους και τους Αθηναίους και είχαν την υποψία ότι μερικές πολιτείες της Πελοποννήσου ήσαν έτοιμες να συμμαχήσουν με το Άργος, όπως και έγινε.

Αυτά είχαν υπόψη τους οι δύο αντίπαλοι και επιθυμούσαν να κάνουν ειρήνη, ιδίως οι Λακεδαιμόνιοι, οι οποίοι ήθελαν να πάρουν πίσω τους αιχμαλώτους της Σφακτηρίας. Μεταξύ τους υπήρχαν Σπαρτιάτες που ανήκαν στις πρώτες οικογένειες της Σπάρτης ή ήσαν συγγενείς τους. Είχαν αρχίσει να διαπραγματεύονται αμέσως μετά την αιχμαλωσία τους, αλλά οι Αθηναίοι, τότε που τους ευνοούσε η τύχη, δεν είχαν διάθεση να κάνουν ειρήνη με λογικούς όρους. Όταν, όμως, έπαθαν τη συμφορά του Δηλίου, τότε οι Λακεδαιμόνιοι κατάλαβαν ότι οι Αθηναίοι θα ήσαν πιο πρόθυμοι για συνεννοήσεις και έκαναν την ανακωχή για ένα χρόνο, στη διάρκεια του οποίου συμφωνήθηκε να συνέρχονται αντιπρόσωποι για να διαπραγματευτούν οριστική ειρήνη.

Μετά την ήττα των Αθηναίων στην Αμφίπολη και μετά το θάνατο του Κλέωνα και του Βρασίδα οι οποίοι - ο καθένας από τη μεριά του - εργάζονταν εναντίον της ειρήνης (ο Βρασίδας επειδή με τον πόλεμο είχε επιτυχίες και τιμές, ο Κλέων επειδή πίστευε ότι εάν γίνει ειρήνη, τότε οι επιλήψιμες πράξεις του θα γίνονταν πιο φανερές και οι διαβολιές του λιγότερο πιστευτές) δυο άνθρωποι επιδίωκαν ν' αναδειχθούν στη Σπάρτη και στην Αθήνα. Ο **Πλειστοάναξ του Πausανία**, βασιλιά των Λακεδαιμονίων, και ο **Νικίας του Νικηράτου**, τον οποίο θεωρούσαν ότι είχε τις περισσότερες πολεμικές επιτυχίες, άρχισαν να εργάζονται με ζήλο για να γίνει ειρήνη. Ο Νικίας επιθυμούσε την ειρήνη επειδή ήθελε να

στερεώσει τη θέση του όσο δεν είχε πάθει κανένα ατύχημα και είχε τη γενική εκτίμηση. Για το άμεσο μέλλον επιθυμούσε κι ίδιος ν' απαλλαγεί και ν' απαλλάξει τους συμπολίτες του από τα δεινά του πολέμου και για το απώτερο μέλλον ήθελε ν' αφήσει όνομα ανθρώπου που ποτέ, στη δημόσια ζωή του, δεν είχε αιτία να πάθει κάτι η πολιτεία. Θεωρούσε ότι, ο καλύτερος τρόπος για να επιτύχει αυτό κανείς είναι ν' αποφεύγει τους κινδύνους και να εμπιστεύεται όσο μπορεί λιγότερο την τύχη. Ο καλύτερος τρόπος να προφυλάγεται από τους κινδύνους είναι η ειρήνη.

Ο Πλειστοάναξ επιθυμούσε την ειρήνη, επειδή είχε γυρίσει από την εξορία και οι εχθροί του τον κατηγορούσαν και εξήγειραν τους Λακεδαιμόνιους εναντίον του κάθε φορά που συνέβαινε κάποια συμφορά, λέγοντας ότι τα πάθαιναν επειδή ο Πλειστοάναξ είχε επιστρέψει παράνομα. Τον κατηγορούσαν, αυτόν και τον αδελφό του **Αριστοκλή**, ότι είχαν πείσει την Πυθία των Δελφών να δίνει πάντα και για πολύ καιρό την ίδια απόκριση σε όσους Λακεδαιμόνιους απεσταλμένους πήγαιναν να ζητήσουν χρησμό: ότι έπρεπε ν' ανακαλέσουν από την ξένη γη στη Λακεδαίμονα το σπέρμα του ημίθεου γιου του Δία (του Ηρακλή) αλλιώς θα ερχόταν η στιγμή που θα όργωναν τη γη τους με ασημένιο υνί. Μετά από χρόνια εξορία του Πλειστοάνακτα, η Πυθία έπεισε τους Λακεδαιμόνιους να του επιτρέψουν να γυρίσει από το Λύκαιο όπου τον είχαν εξορίσει επειδή πίστευαν ότι είχε δωροδοκηθεί για ν' αποσυρθεί από την Αττική. Από φόβο των Λακεδαιμονίων κατοικούσε σ' ένα σπίτι που το μισό ήταν μέσα στον περίβολο του ναού του Δία. Για την επιστροφή του οργάνωσαν τις ίδιες τελετές και τους ίδιους χορούς που είχαν κάνει όταν είχε ιδρυθεί η Σπάρτη και όταν είχαν ενθρονίσει τους πρώτους βασιλείς τους.

Ο Πλειστοάναξ, ταλαιπωρημένος απ' αυτές τις κατηγορίες, σκεπτόταν ότι, αν γινόταν ειρήνη, θα σταματούσαν οι συμφορές και οι Λακεδαιμόνιοι θα έπερναν πίσω τους αιχμαλώτους. Έτσι ο ίδιος θα έπαυε να είναι στόχος των εχθρών του. Οι διαπραγματεύσεις κράτησαν όλο τον χειμώνα και όταν έμπαινε η άνοιξη οι Λακεδαιμόνιοι ετοιμάστηκαν για νέες επιχειρήσεις κ' έστειλαν αντιπροσώπους στις συμμαχικές πολιτείες για ν' αναγγείλουν ότι θα οργανώσουν οχυρωμένη βάση στην Αττική. Θεωρούσαν ότι, μαθαίνοντάς το, οι Αθηναίοι θα γίνονταν πιο υποχωρητικοί. Έγιναν συνεννοήσεις πολλές και οι δύο πλευρές πρόβαλαν πολλές απαιτήσεις. Τέλος έγινε συμφωνία να συνομολογήσουν ειρήνη με όρο ν' αποδώσει ο καθένας ό,τι είχε κυριέψει με τα όπλα. Οι Αθηναίοι, όμως, θα κρατούσαν τη Νίσαια, γιατί όταν πρόβαλαν την απαίτηση να τους δοθεί η Πλάται, οι Θηβαίοι αντιτάξαν ότι δεν την είχαν κυριέψει ούτε με τη βία ούτε με προδοσία, αλλά μετά από συμφωνία με τους Πλαταιείς. Αλλά και οι Αθηναίοι είχαν πάρει τη Νίσαια με τον ίδιο τρόπο. Οι Λακεδαιμόνιοι συγκάλεσαν όλους τους συμμάχους τους και όλοι, εκτός από τους Βοιωτούς, τους Κορίνθιους, τους Ηλείους και τους Μεγαρείς, οι οποίοι δεν έδωσαν την έγκρισή τους στα όσα γίνονταν, συμφώνησαν να τερματιστεί ο πόλεμος. Έγινε, λοιπόν, η συνθήκη και οι Αθηναίοι και Λακεδαιμόνιοι δεσμεύτηκαν με σπονδές και όρκους:

"Οι Αθηναίοι και οι σύμμαχοί τους και οι Λακεδαιμόνιοι και οι σύμμαχοί τους συνομολόγησαν ειρήνη με τους ακόλουθους όρους και η κάθε πολιτεία δεσμεύτηκε, χωριστά, με όρκους. Όσον αφορά τους ναούς του κοινού των Ελλήνων, όσοι επιθυμούν να προσφέρουν θυσίες, να ζητήσουν χρησμό ή να στείλουν αντιπροσωπείες στις εορτές, σύμφωνα με την εθνική παράδοση, θα μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα και στη στεριά και στη θάλασσα. Ο ιερός χώρος και ο ναός του Απόλλωνα στους Δελφούς, καθώς και οι κάτοικοι των Δελφών θα είναι ανεξάρτητοι, θα πληρώνουν φόρο μόνο στη δική τους διοίκηση και θα δικάζουν τις προσωπικές και κτηματικές τους διαφορές στα δικαστήριά τους, σύμφωνα με τα πατροπαράδοτα έθιμα. Οι σπονδές μεταξύ των Αθηναίων και των συμμάχων τους θα ισχύσουν πενήντα χρόνια χωρίς απάτη ή βία του ενός εναντίον του άλλου τόσο στη στεριά όσο και στη θάλασσα. Απαγορεύεται ν' αναλάβουν εχθροπραξίες οποιασδήποτε μορφής (με δόλο ή τέχνασμα) οι Λακεδαιμόνιοι και οι σύμμαχοί τους εναντίον των Αθηναίων και των συμμάχων τους καθώς και οι Αθηναίοι και οι σύμμαχοί τους εναντίον των Λακεδαιμονίων και των συμμάχων τους. Αν δημιουργηθεί καμιά διαφορά μεταξύ τους να την λύνουν με διαιτησία και με όρκους, ανάλογα με τη διαδικασία που έχουν συμφωνήσει.

"Οι Λακεδαιμόνιοι και οι σύμμαχοί τους θ' αποδώσουν την Αμφίπολη στους Αθηναίους. Επιτρέπεται στους κατοίκους των πολιτειών που θα παραδώσουν οι Λακεδαιμόνιοι στους Αθηναίους, να φύγουν όπου θέλουν, παίρνοντας μαζί τους την κινητή περιουσία τους. Οι πολιτείες αυτές θα πληρώνουν το φόρο, καθώς ορίστηκε από τον Αριστείδη, αλλά θα είναι ανεξάρτητες. Όσο θα πληρώνουν το φόρο, δε θα επιτρέπεται στους Αθηναίους και στους συμμάχους τους να εκστρατεύουν εναντίον τους από τη στιγμή που θα γίνουν οι σπονδές. Οι πολιτείες αυτές είναι η Άργιλος, η Στάγιρος, η Άκανθος, η Σκώλος, η Όλυνθος και η Σπάρτωλος, οι οποίες δε θα είναι σύμμαχοι ούτε των Λακεδαιμονίων ούτε των Αθηναίων. Αν, όμως, οι Αθηναίοι πείσουν τις πολιτείες αυτές να γίνουν σύμμαχοί τους εκούσια, επιτρέπεται να τους δεχθούν στη συμμαχία τους. Οι Μηκυβερναίοι, οι Σαναίοι και οι Συγγαίοι θα είναι ανεξάρτητοι, όπως οι Ολύνθιοι και οι Ακάνθιοι. Οι Λακεδαιμόνιοι και οι σύμμαχοί τους θ' αποδώσουν στους Αθηναίους το Πάνακτο. Οι Αθηναίοι θ' αποδώσουν στους Λακεδαιμόνιους και στους συμμάχους τους το Κορυφάσιο, τα Κήθυρα, τη Μεθώνη, τον Πτελεό και την Αταλάντη και τους αιχμαλώτους που κρατούν στις φυλακές ή σε άλλο μέρος που υπάγεται στην κυριαρχία τους. Θ' αφήσουν ελεύθερους να φύγουν τους Πελοποννήσιους που πολιορκούνται στη Σκιώνη καθώς και τους συμμάχους και όσους είχε στείλει εκεί ο Βρασίδης. Θ' αφήσουν ελεύθερους όσους συμμάχους των Λακεδαιμονίων κρατούν αιχμάλωτους στην Αθήνα ή σε άλλα μέρη που υπάγονται στην κυριαρχία τους. Και οι Λακεδαιμόνιοι και οι σύμμαχοί τους θ' αφήσουν ελεύθερους όσους Αθηναίους κρατούν αιχμαλώτους. Οι Αθηναίοι είναι ελεύθεροι ν' αποφασίσουν ό,τι θέλουν για τη τύχη των Σκιωναίων, των Τωρωναίων και των Σερμυλίων, καθώς και για κάθε άλλη πολιτεία που βρίσκεται στην εξουσία τους.

"Οι Αθηναίοι θα δεσμευθούν με όρκους προς τους Λακεδαιμόνιους και προς κάθε συμμαχική τους πολιτεία χωριστά. Δέκα επτά αντιπρόσωποι από την κάθε πλευρά θα δώσουν τον όρκο κατά τον τρόπο που, σε κάθε πολιτεία, θεωρείται ο επισημότερος. Ο όρκος θα είναι ο

ακόλουθος: Υπόσχομαι να σεβαστώ τη συνθήκη και την ειρήνη αυτήν με πνεύμα δικαιοσύνης και χωρίς δόλο. Τον ίδιο όρκο θα δώσουν οι Λακεδαιμόνιοι και οι σύμμαχοί τους προς τους Αθηναίους. Τα δύο μέρη θ' ανανεώνουν τους όρκους κάθε χρόνο. Θα στηθούν στήλες με τη συνθήκη στην Ολυμπία, στους Δελφούς, στον Ισθμό, στην Ακρόπολη της Αθήνα και στο Αμύκλαιο της Λακεδαίμονος. Αν το ένα από τα δύο μέρη κάνει οποιαδήποτε παράλειψη, θα επιτρέπεται να τροποποιηθεί η συνθήκη σ' όποιο σημείο χρειάζεται, μετά από δίκαιη συζήτηση, και με κοινή συμφωνία Αθηναίων και Λακεδαιμονίων.

"Η συνθήκη θ' αρχίσει να ισχύει την 27η μέρα του Αρτεμισίου μηνός στη Λακεδαίμονα, όπου έφορος είναι ο Πλειστόλας και την 5η μέρα της 3η δεκάδας του Ελαφηβολιώνος στην Αθήνα, όπου άρχων είναι ο Αλκαίος. Ορκίστηκαν και έκαναν σπονδές οι εξής: Οι Λακεδαιμόνιοι, **Πλειστοάναξ, Άγις, Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Άκανθος, Δάιθος, Ισχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Άντιππος, Τέλλις, Αλκινάδας, Εμπεδίας, Μηνάς, Λάφιλος** . Οι Αθηναίοι **Λάμπων, Ισθμιόνικος, Νικίας, Λάχης, Ευθύδημος, Προκλής, Πυθόδωρος, Άγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλής, Θεαγένης, Αριστοκράτης, Ιώ λκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης** "

Αυτές ήσαν οι σπονδές που έγιναν καθώς τελείωσε ο χειμώνας, στις αρχές της άνοιξης, αμέσως μετά την εορτή των Αττικών Διονυσίων, δέκα χρόνια και μερικές μέρες από την πρώτη εισβολή στην Αττική, με την οποία άρχισε ο πόλεμος.

Έπεσε ο κλήρος στους Λακεδαιμόνιους ν' αποδώσουν πρώτοι τα όσα είχαν. Ελευθέρωσαν αμέσως όσους αιχμαλώτους είχαν κ' έστειλαν στη Θράκη αντιπροσωπεία, τους **Ισχαγόρα, Μηνά, Φιλοχαρίδα**

, για να διατάξουν τον Κλεαρίδα να παραδώσει την Αμφίπολη στους Αθηναίους και να παραγγείλουν στις άλλες πολιτείες να συμμορφωθούν, η καθεμιά, με τους όρους της συνθήκης που την αφορούσαν. Αλλά οι πολιτείες αρνήθηκαν, θεωρώντας ότι οι όροι αυτοί δε τους συνέφεραν. Ούτε και ο Κλεαρίδας παράδωσε την Αμφίπολη. Για να ικανοποιήσει τους Χαλκιδείς, ισχυρίστηκε ότι δεν ήταν σε θέση ν' αποδώσει την πολιτεία παρά τη θέλησή της. Πήγε βιαστικά στην Σπάρτη με αντιπροσώπους των πολιτειών της Χαλκιδικής για να δικαιολογηθεί στην περίπτωση που ο Ισχαγόρας και η αποστολή του θα τον κατηγορούσαν ότι απειθαρχεί, αλλά και για να δει αν ήταν ακόμα δυνατόν να τροποποιηθεί η συνθήκη. Πληροφορήθηκε ότι είχαν κιόλας γίνει οι σπονδές και οι Λακεδαιμόνιοι τον διατάξαν να φύγει γρήγορα πίσω με ρητή εντολή να παραδώσει την Αμφίπολη, ειδεμή ν' αποσύρει όλο τον πελοποννησιακό στρατό που βρισκόταν εκεί.

Ετυχε να βρίσκονται στη Σπάρτη αντιπρόσωποι των Λακεδαιμονίων και οι Σπαρτιάτες

διατάξαν όσους απ' αυτούς δεν είχαν δεχτεί τη συνθήκη ειρήνης να συμμορφωθούν. Αυτοί, όμως, επαναλαμβάνοντας τα επιχειρήματα που είχαν προβάλει αρχικά, αρνήθηκαν να συμμορφωθούν και είπαν ότι δε θα υποχωρήσουν αν δεν επιτύχουν δικαιότερους όρους. Οι σύμμαχοί τους αυτοί δεν τους εισάκουσαν και οι Λακεδαιμόνιοι τους έδωξαν κ' έκαναν συμμαχία με τους Αθηναίους, επειδή το Άργος, όπου είχαν στείλει τους **Αμπελίδα, Λίχα**, είχε αρνηθεί ν' ανανεώσει τις σπονδές. Οι Λακεδαιμόνιοι σκέφτηκαν ότι χωρίς την υποστήριξη των Αθηναίων, το Άργος θα ήταν ακίνδυνο κ' έτσι θα έμενε ήρεμη και η υπόλοιπη Πελοπόννησος, γιατί οι πολιτείες που θ' αποστατούσαν, δε θα είχαν τη δυνατότητα να στραφούν προς τους Αθηναίους. Ήσαν στη Σπάρτη Αθηναίοι πρέσβεις και άρχισαν διαπραγματεύσεις, που κατέληξαν στην ακόλουθη συμμαχία που επισφραγίστηκε με όρκους:

"Οι Αθηναίοι και οι Λακεδαιμόνιοι θα είναι σύμμαχοι για πενήντα χρόνια, με τους εξής όρους: Εάν κανείς εχθρός εισβάλει στο έδαφος των Λακεδαιμονίων και τους προκαλεί ζημιές, οι Αθηναίοι έχουν την υποχρέωση να τους βοηθήσουν μ' όλες τις δυνάμεις τους και με τον αποτελεσματικότερο τρόπο. Αν εκείνος που εισβάλει, καταστρέψει τη και αποσυρθεί, θα είναι κοινός εχθρός των Λακεδαιμονίων και των Αθηναίων. Θα τον πολεμούν και οι δύο σαν κοινό εχθρό και θα κάνουν ειρήνη μαζί του μόνο με κοινή συμφωνία. Η υποχρέωση αυτή θα εκτελείται με πνεύμα δικαιοσύνης, με προθυμία και χωρίς δόλο. Αν οι δούλοι επαναστατήσουν, οι Αθηναίοι θα βοηθήσουν τους Λακεδαιμόνιους μ' όλες τους τις δυνάμεις και με κάθε τρόπο. Τους όρκους για τη συνθήκη αυτή θα δώσουν τα ίδια πρόσωπα που έδωσαν τους όρκους από τις δύο πλευρές για την προηγούμενη συνθήκη. Οι όρκοι θα ανανεώνονται κάθε χρόνο από τους Λακεδαιμόνιους αντιπροσώπους που θα πηγαίνουν στην Αθήνα όταν εορτάζονται τα Διονύσια και από τους Αθηναίους αντιπροσώπους που θα πηγαίνουν στη Σπάρτη όταν εορτάζονται τα Υακίνθια. Ο καθένας από τους συμβαλλομένους θ' αναγράψει τη συνθήκη σε μια στήλη. Οι Λακεδαιμόνιοι θα στήσουν τη στήλη στο ναό του Αμυκλαίου Απόλλωνος και οι Αθηναίοι θα την στήσουν στην Ακρόπολη κοντά στο ναό της Αθηνάς. Αν οι Λακεδαιμόνιοι ή οι Αθηναίοι θελήσουν να προσθέσουν ή ν' αφαιρέσουν έναν όρο από τη συμμαχία, θα μπορούν να το κάνουν χωρίς να παραβούν τους όρκους, μετά από κοινή συμφωνία.

"Τους όρκους τους έδωσαν οι Λακεδαιμόνιοι **Πλειστοάναξ, Άγις, Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χιόνις, Μεταγένης, Άκανθος, Δάιθος, Ισχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Άντιππος, Αλκινάδας, Τέλλις, Εμπεδίας, Μηνάς, Λάφιλος**

και οι Αθηναίοι

Λάμπων, Ισθμιόνικος, Λάχης, Νικίας, Ευθύδημος, Προκλής, Πυθόδωρος, Άγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλής, Θεαγένης, Αριστοκράτης, Ιώ λκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης

".

Η ειρήνη

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Πέμπτη, 06 Νοέμβριος 2008 23:07 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 06 Νοέμβριος 2008 23:10

Η συμμαχία αυτή έγινε λίγο καιρό μετά τη συνθήκη ειρήνης και οι Αθηναίοι απέδωσαν στους Λακεδαιμόνιους τους αιχμαλώτους της Σφακτηρίας.